

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 CZERWCA 1935 R.

SUROWCE ZASTĘPCZE

Na ostatnim posiedzeniu Sekcji Eksportowej Związku Inż. Feliks Wiślicki, Prezes Związku, wygłosił następujące przemówienie, poświęcone zagadnieniu poprawy bilansu handlowego przez produkcję surowców zastępczych, zilustrowane wymownym przykładem:

Eksport na całym świecie napotyka na coraz większe trudności. Wszystkie niemal państwa coraz szczelniej zamykają swoje granice. Nietylko polityka celna, ale i rozmaite trudności wwozowe — kontyngenty, kompensacje, walutowe restrykcje — utrudniają wzajemną wymianę towarową.

Dążenia do samowystarczalności tu i owdzie stają się jakby kanonem ekonomicznym, a przecież są granice naturalne, które dążenia te ograniczają.

I u nas poszliśmy bardzo daleko w kierunku uniezależnienia się od przywozu z zagranicy. Szczególnie przemysł chemiczny może się poszczycić coraz to nowymi produktami, niedawno jeszcze sprowadzanymi, które już wytwarzamy w najrozmaitszych fabrykach krajowych.

Surowce jedynie musimy nabywać tylko tam, gdzie są najlepsze warunki naturalne ich powstawania i eksploatacji.

O eksporcie wytworów przemysłu chemicznego będziemy obszernie mówili na tem zebraniu. Dowiemy się, że pomimo wszelkie restrykcje przemysł chemiczny zdołał utrzymać swój stan posiadania.

Pragnąłbym podkreślić, jak dużo może zdziałać przemysł chemiczny w dziedzinie uniezależnienia się od importu surowców, dostarczając na rynek odpowiednie produkty zastępcze.

Przykładem mogą być Niemcy.

Widzimy tam powstanie i rozrost wytwórczości syntetycznego paliwa płynnego, syntetycznego kauczuku i syntetycznego włókna, pod nową formą włókna ciętego. Te wytwory niemieckiego przemysłu chemicznego, oparte o surowiec krajowy, zdobywają już rynek wewnętrzny i uniezależniają kraj, przynajmniej części, od importu zamorskiego.

Jak daleko proces ten się posunął, wykazują ostatnio opublikowane cyfry o spożyciu bawełny amerykańskiej w Niemczech. W roku gospodarczym 1933/4 skonsumowano 1246 tysięcy bel; w następnym roku — 1934/5 — zaledwie 317 tysięcy bel. Olbrzymi spadek konsumpcji tej bawełny, nabywanej w Ameryce, o 74% w ciągu jednego roku, częściowo tylko został skompensowany przez szersze zakupy bawełny afrykań-

skiej i południowo - amerykańskiej. W znacznie większym stopniu tłumaczy się to zastąpieniem bawełny przez sztuczny jedwab i przez cięte włókno syntetyczne.

Produkcja ciętego włókna ma szczególnie duże i wciąż wzrastające znaczenie. Dowodem tego, że w roku ubiegłym powstało na terenie Niemiec 7 wielkich fabryk, stworzonych wyłącznie dla produkcji tego włókna. Niemcy zapowiadają, że w roku 1936 doprowadzą roczną produkcję tego włókna do 50 milionów kg. Byłoby to prawie 10 razy więcej od całej rocznej produkcji włókna syntetycznego w Polsce, — zaznaczam, włókna wytwarzanego zarówno w postaci sztucznego jedwabiu, jak i tetry.

Możemy się domyślać, że powstawanie nowych wytwórni włókna ciętego jest w pewnym stopniu subsydjowane przez Rząd. Zachęca również producentów wprowadzony w Niemczech przymus dodawania włókna ciętego do tkanin, wyrabianych na zamówienia Urzędów i na potrzeby wojska. Ostatni wzór sukna wojskowego niemieckiego zawiera 25% przymieszki włókna ciętego.

Zatrzymałem się nieco dłużej nad wytwórczością włókna ciętego nie tylko dlatego, że sprawa zastąpienia surowca roślinnego, jakim jest bawełna, lub zwierzęcego, jak wełna, przez wytwór przemysłu chemicznego, interesuje nas tu zebranych, jako chemików.

Nie mniej interesująca jest strona ekonomiczna tego zjawiska.

Wielki eksperyment niemiecki dowiódł ostatecznie, że i my w Polsce możemy w znacznym stopniu uniezależnić się od surowca bawełnianego, a więc od importu, którego nie mamy czem, właściwie, kompensować. Musimy pamiętać że 94% bawełny, spożywanej przez nasz przemysł włókienniczy, pochodzi ze Stanów Zjednoczonych, a nikła już reszta 6% — z północnej Afryki i Indyj; otóż są to kraje, którym niewiele możemy sprzedać, z którymi bilans handlowy, przy wielkich zakupach bawełny, nie da się uaktywnić.

Niedoceniane dotychczas zagadnienie uniezależnienia się, przynajmniej częściowo, od importu z tych krajów, wyrównania naszego pasywnego bilansu w obrocie handlowym z niemi — da się stopniowo rozwiązać przez rozwój krajowej wytwórczości włókien ciętych. Warunkiem rozwoju tej wytwórczości, przynajmniej w chwili obecnej, w jej początkach, jest uzyskanie przez nią wydatnego poparcia i opieki.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY NA POMNIK MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

W numerze 11 „Wiadomości” z dnia 1 czerwca r. b. opublikowaliśmy pierwszą listę składek, zgłoszonych przez przemysł chemiczny na budowę w stolicy pomnika Marszałka.

Ogłaszając poniżej następną listę zaznaczamy, że ogólna suma zadeklarowanych dotychczas składek przez fabryki chemiczne wynosi złotych 115.000.—.

Zjedn. Fabryk Superfosfatowych w Polsce	zł. 5.000.—
Ludwik Spiess i Syn Sp. Akc.	„ 2.000.—
„Azot” Sp. Akc.	„ 1.500.—
Zakłady Chemiczne w Winnicy Sp. Akc.	„ 1.500.—
„J. Franaszek” Sp. Akc.	„ 1.000.—
Kijewski i Scholtze Sp. Akc.	„ 500.—
Sommer i Nower Sp. Akc.	„ 500.—
„Radocha” Sp. Akc.	„ 500.—
M. Leszczyński i S-ka Sp. Akc.	„ 500.—
„Dr Rattner” Sp. Akc.	„ 400.—

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Zakłady Chemiczne „Synthesa” w Warszawie — obok produkowanych dotychczas rozpuszczalników, w formie alkoholu amylogowego, butylowego, propylowego tudzież ich estrów — przystąpiły do wytwarzania metylocykloheksanu. Jest to wysoko-wrzący keton, wypuszczony w Polsce na rynek pod nazwą „Methylsynthon”, a odpowiadający znanemu na rynku niemieckim analogicznemu produktowi pod nazwą „Metylanon”. Podjęcie w Polsce produkcji tego rozpuszczalnika przyczyni się niewątpliwie do znacznego zmniejszenia importu podobnych produktów z zagranicy.

Ta sama firma „Synthesa” przystąpiła do produkcji i wypuściła na rynek fosforany, mianowicie dwuzasadowe i trózzasadowe fosforany wapnia, oraz dwuzasadowy fosforan sodu w gatunkach technicznym i chemicznie czystym.

Sp. Akc. „Scott & Bowne” w Warszawie stale rozszerza zakres produkcji w swej fabryce w Łodzi. Oprócz dotychczas wytwarzanej fenacetyny i soli bizmutowych, wypuszczono ostatnio na rynek dalsze połączenia bizmutu oraz sole kwasu cytrynowego, mianowicie cytrynian litu i cytrynian chininy, w gatunkach farmaceutycznych; również w gatunku farmaceutycznym fabryka ta wyrabia obecnie octan sodu.

POBYT DELEGACJI BRYTYJSKIEJ

W dniach 19 — 30 ubiegłego miesiąca bawiła w Polsce delegacja Brytyjskiego Związku Przemysłowców Chemicznych. Delegacja przybyła do Polski celem bliższego zapoznania się z warunkami i zapotrzebowaniem rynku polskiego na te produkty chemiczne, które, jako niewyrabiane w kraju — muszą być przywożone z zagranicy.

Ze względu na przyjazne stosunki łączące Związek Brytyjski ze Związkiem Przemysłu Chemicznego R. P. — przedstawiciele brytyjscy

zwrócili się do naszego Związku z prośbą o objęcie opieki nad programem pobytu i prac w Polsce.

Wychodząc z założenia, że tego rodzaju współpraca może przynieść korzyści zarówno naszemu przemysłowi jak i konsumentom produktów chemicznych, którzy jeszcze nie mogą być obsłużeni przez przemysł krajowy — Związek podjął się organizacji pobytu delegacji brytyjskiej.

Na posiedzeniu, które odbyło się w Związku w dniu 21 maja, przedstawiciele brytyjscy zapoznali się ogólnie z warunkami handlu importowego w Polsce; krótkie exposé w tej sprawie wygłosili: p. Adolf Fels kierownik wydziału Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (ogólne warunki handlu importowego), p. Roman Groniowski (warunki handlu importowego produktami chemicznymi) oraz p. dyr. Ludwik Kozłowski (handel środkami farmaceutycznymi).

Następnie goście brytyjscy odbyli szereg konferencji ze związkami branżowymi i agentami handlowymi, informując się bardziej szczegółowo o rodzaju zapotrzebowania na produkty chemiczne; udali się też na jeden dzień do Łodzi, gdzie na terenie Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem mieli sposobność zapoznać się z potrzebami przemysłu włókienniczego.

Nadto goście brytyjscy zetknęli się zarówno z kupcami polskimi poszukującymi reprezentacji towarów brytyjskich, jak i z fabrykami polskimi poszukującymi licencji produkcyjnych.

Goście podejmowani byli śniadaniem przez Związek.

W skład delegacji brytyjskiej wchodził:

Przedstawiciele Związku — p. J. Davidson Pratt — Dyrektor Związku, p. L. A. Munro — reprezentujący w Związku koncern I. C. I. (Imperial Chemicals Industries);

oraz przedstawiciele poszczególnych firm: P. G. Startin (Albright & Wilson, Ltd.), Kpt. B. L. Radcliffe, P. F. F. Heath, (Brotherton & Co), P. Urbain (Monsanto Chemicals, Ltd.), P. F. O. Shaw (British Drug Houses, Ltd.), P. Zwiegen-cew (I. C. I.).

Dodać należy że goście uczcili Pamięć Marszałka Piłsudskiego przez wpisanie, in corpore, swych nazwisk do Księgi kondolencyjnej w Prezydium Rady Ministrów.

POROZUMIENIE PRODUCENTÓW I KONSUMENTÓW ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH

Związek Przemysłu Chemicznego, kontynuując myśl zwoływania zebrań porozumiewawczych producentów i konsumentów artykułów chemicznych, zorganizował dn. 29 maja r. b. specjalną naradę, poświęconą dostawie wytwarzanych w Polsce artykułów chemicznych dla przemysłu gumowego. Narada ta, wzorem poprzednio już odbytych posiedzeń z przedstawicielami przemysłu włókienniczego i garbarskiego, zwołana była w najszerszym gronie producentów artykułów chemicznych i przedstawicieli fabryk gumowych. Rozwazde poddane były kolejno wszystkie wy-

tworzane w Polsce produkty chemiczne, używane w przemyśle gumowym, obszerna zaś i rzeczowa dyskusja doprowadziła do następujących wniosków:

Biel cynkowa odpowiada wszelkim wymaganiom stawianym przez przemysł gumowy, istnieje jednak potrzeba normalizacji specjalnego gatunku bieli, celem dostarczania produktu standaryzowanego.

Sadza zwykła nie budzi zastrzeżeń ani wątpliwości, może być też używana jako środek wypełniający; sadza t. zw. „aktywna” nie jest w Polsce wytwarzana.

Smółka drzewna i oleje żywiczne nie budzą jakichkolwiek wątpliwości.

Kwas stearowy i stearyniany, wytwarzane w Polsce, są gatunkowo lepsze od produktu zagranicznego.

Przyspieszacze do wulkanizacji są częściowo w Polsce produkowane, zwłaszcza istnieje produkcja fenylonaftyloaminy, merkaptobenzotiazolu i heksametylenotetraminy; produkcja innych przyspieszaczy jest w opracowaniu i będzie zaczęta jeszcze w roku bieżącym.

Barwniki do gumy nie są wyrabiane w kraju, produkcja będzie jednak niebawem podjęta.

Farby mineralne wyrabiane w kraju nie budzą wątpliwości.

Po szczegółowym rozważeniu wszystkich tematów wyjaśniło się, że niejednokrotnie fabryki wyrobów gumowych nie korzystają z krajowych artykułów chemicznych tylko dlatego, że po prostu nie są poinformowane o istnieniu produkcji krajowej, bądź o wytwarzaniu gatunków, odpowiadających potrzebom fabrykacji gumy. Byłoby przeto do życzenia, aby nasze fabryki chemiczne na drodze okólników lub wysyłania instruktorów nawiązały ściślejszy kontakt z fabrykami wyrobów gumowych.

Rezultaty, do których doszło zebranie, pogłębiły przekonanie o wielkim pożytku i celowości zwoływania narad producentów i odbiorców artykułów chemicznych.

INFORMACJE EKSPORTOWE

W dniu 17 b. m. rozpoczynają się w Warszawie rokowania o zawarcie dodatkowej umowy handlowej z Austrią. Związek na podstawie posiadanych materiałów poinformował Ministerstwo Przemysłu i Handlu i Radę Traktatową o postulatach przemysłu chemicznego.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. 16 „Informatora Eksportowego”):

Ekwador. Zmiana przepisów dewizowych.

Grecja. Umożliwienie, dzięki notowaniu złotego na giełdzie w Atenach, wystawiania faktur w złotych, co pozwala na uniknięcie strat kursowych (raport na str. 5 Nr. 16 „Informatora Eksportowego”).

Haiti. Zmiana taryfy celnej, polegająca na podwyższeniu o 100% stawek dla krajów nie-traktatowych.

Irlandja. Zakaz przywozu makuchów lnianych.

Szwecja. Opodatkowanie makuchów lnianych w wysokości 3 koron od 100 kg.

Wielka Brytania. Nowe przepisy dotyczące sposobu oceniania wartości towaru dla pobrania cła.

Włochy. Nowe szczegóły z zakresu przepisów dewizowych.

Gdynia została uznana z dniem 1 lipca b. r. przez Konferencję Daleko-Wschodnią jako port zasadniczy.

Naskutek tej decyzji wszystkie stawki frachtowe z Gdyni do Płw. Malakka, Chin, Japonii i Wysp Filińskich zostały obniżone o sh. 5/— wzgl. sh. 2/6 na tonnie frachtowej zależnie od rodzaju towaru t. zn. zostały zrównane ze stawkami z portów Płn. Kontynentu (Rotterdam, Hamburg, Antwerpja).

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 15 z dn. 31 maja r. b. ogłoszony został pod poz. 359 okólnik Min. Skarbu w sprawie ujednostajnienia badań niektórych towarów.

Okólnik ten zawiera instrukcję o badaniu przez urzędy celne tłuszczów zestalonych i dotyczy w szczególności stwierdzania tłuszczu zestalonego, badania zawartości wolnych kwasów tłuszczowych, stwierdzania kwasów tłuszczowych.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 15 z dn. 31 maja r. b. ogłoszony został pod poz. 361 okólnik Min. Skarbu w sprawie stwierdzania pochodzenia i przychodzenia towarów przy odprawie celnej.

Okólnik ten zawiera szczegółowe postanowienia w zakresie świadectw pochodzenia i innych dokumentów przy stosowaniu ceł konwencyjnych, pozwoleń przywozu, zniżek celnych oraz stawek kolumny drugiej taryfy przywózowej.

E C H A

* Prezes Związku Przemysłu Chemicznego, p. Inż. Feliks Wiślicki, został odznaczony belgijskim oficerskim Orderem Leopolda. Dekorowanemu składamy najlepsze powinszowania.

* W roku bieżącym obchodzą jubileusze pracy w przemyśle chemicznym:

p. Dr. Henryk Broniatowski, Dyrektor Pabjanickiej Sp. Akc. Przemysłu Chemicznego — 30-lecia pracy w przemyśle barwnikarskim, z tego 25 lat pracy w przemyśle polskim,

p. Dr. Mieczysław Królikowski, Dyrektor techniczny Sp. Akc. „Boruta w Zgierz” — 25-lecia pracy w polskim przemyśle barwnikarskim.

Obu jubilatów składamy życzenia dalszej owocnej pracy w polskim przemyśle chemicznym.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAN DOMU HANDLOWEGO B. NEUFELD, WARSZAWA, Leszno 54.

	Cena w zł. za 100 kg.		
Aceton	420.—	Kreda chem. czysta	59.—
Alun chromowy	80.—	Kwas chromowy w proszku 99½%	550.—
Alun krystaliczny	47.—	Kwas szczawiowy	175.—
Alun mielony	47.—	Minja ołowiana	115.—
Antichlor kryst.	45.—	Nadmanganian potasu	330.—
Antimonium crud. w kawalkach	130.—	Naftalin w łuskach	60.—
Antimonium crud. w proszku	180.—	Nitrobenzol	450.—
Asfalt Gilsonit	80.—	Octan ołowiu	190.—
Azotan baru	175.—	Oleina	190.—
Boraks kryst.	110.—	Olej rycynowy med.	200.—
Boraks w proszku	115.—	Olej turecki 50%	80.—
Boran manganu	370.—	Pumeks w kawalkach	65.—
Braunsztyt	80.—	Pumeks w proszku	45.—
Chlorek baru	75.—	Salmiak mielony	125.—
Chlorek cynku w proszku 98/100%	100.—	Salmiak w kaw. subl.	235.—
Chlorek wapna	41.—	Siarczan kobaltu	650.—
Dwuchromian potasu	210.—	Siarczan magnezu	22.—
Dwuchromian sodu	170.—	Siarczan miedzi	55.—
Dwusiarczyn sodu bezwodny 60/62%	50.—	Siarka mielona	36.—
Fenol	330.—	Siarka w łuskach	36.—
Fosforan sodu trójzasadowy	150.—	Talcum 000	22.—
Fosfor czerwony	800.—	Talcum 00000	28.—
Glejta angielska w proszku	140.—	Talcum 000000	32.—
Glin metaliczny w proszku	550.—	Tanina 92%	850.—
Grafit angielski w łuskach	130.—	Tlenek kobaltu 76%	1950.—
Grafit angielski w proszku 95/97%	150.—	Węglan magnezu w cegielkach	220.—
Hydrosulfit	400.—	Węglan magnezu w proszku	160.—
Kalafonja R. jasna	81.—	Węgiel aktywowany odbarwiający do olejów	160.—
Kamfora w tafłach	700.—	Ziemia orzechkowa	30.—
Kaolina w kaw. i w proszku	15.—	Żelazocjanek potasowy	380.—
		Żelazocjanek sodowy	280.—

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 100 kg. loco skład Warszawa wraz z opakowaniem.

KOMUNIKACJA LOTNICZA
ZAPEWNI
MAKSIMUM WYGODY
OSZCZĘDNOŚCI CZASU
I BEZPIECZEŃSTWA

ZWIEDZAJ
MUZEUM PRZEMYSŁU
I TECHNIKI
— W WARSZAWIE, UL. TAMKA 1 —
TEL. 298-84

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne: „PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BOŚ RUTA Sp. Akc.“, Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI 3. m. 8, tel. 8-38-78.	„Fr. KARPINSKI Spółka Akcyjna“, Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.	Kwaśny węgiel sodowy (bicarbonat): „ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA“ Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.	Fotograficzne materiały: Płyty, blony i papiery do celów techn.: Fabr. „ALFA“, Bydgoszcz, Garbary 3.	Oleina zwierzęca: Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINICY, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross, Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.	Gliceryna farmaceutyczna i techniczna: Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30. Przem. Tuszcz., „SCHICHTLEVER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.	Słomka i włosie wiskozowe: Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
Celulozoidy odpadki: Fabr. „ALFA“, Bydgoszcz, Garbary 3.	Gumowe artykuły techniczne: Sp. Akc. „WOLBROM“, Warszawa, Leszno 15, tel. 11-06-81. Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW“ Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.	Smola pierwszorzędowa: Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.
Chlorek wapna bielący. Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.	Jedwab sztuczny: Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39. FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“, Sp. Akc., poczta Sochaczew, Tel. Sochaczew 81.	Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna: „ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.
Chlorek wapnia (CaCl ₂): „ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.	Karbid: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94. Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.	Soda kaustyczna. Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA“ Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosewej, pta Raków. Wylączna sprzedaż: D/H. Maurycy Luxemburg. Warszawa, Senatorska 28/30, tel. 6 00 19.	Klej kostny i skórnny: Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.	Sól Glauberska krystaliczna: „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.
Farmaceutyczne przetwory: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.		Stearyna: Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.